

**Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın Maliyyə bazarlarının inkişafı
və kreditlərin əlçatanlığı işçi qrupunun iclasının**

03 №-li PROTOKOLU

Bakı şəhəri

29 iyul 2026-cı il

Sədrlik edirdi:

Toğrul Əliyev – Mərkəzi Bankın sədr müavini, Maliyyə bazarlarının inkişafı və kreditlərin əlçatanlığı işçi qrupunun rəhbəri.

İştirakçılar:

1. Bağış Əhmədov – İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktorunun müşaviri;
2. Sadiq Axundov – Mərkəzi Bankın baş direktoru;
3. Leyla Nəbiyeva – Mərkəzi Bankın Kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə dair siyasət və tənzimlənmə departamentinin direktoru;
4. Samir Rzayev – Mərkəzi Bankın Bank fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktoru;
5. Pənah Bənnayev – Mərkəzi Bankın Sığorta fəaliyyətinin tənzimlənməsi departamentinin direktoru;
6. Rüstəm Tahirov – Mərkəzi Bankın Maliyyə sektorunun dayanıqlı inkişafı departamentinin direktoru;
7. Xəyyam İsmayılov – Mərkəzi Bankın Bank olmayan kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktoru;
8. Umeyra İbrahimova – Mərkəzi Bankın Kapital bazarı fəaliyyətinə dair siyasət və tənzimlənmə departamentinin direktoru;
9. Tamerlan Əliyev – Mərkəzi Bankın Bazar davranışlarının tənzimlənməsi departamentinin direktoru;
10. Rövşən Kazımov – Mərkəzi Bankın Bank fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktor müavini-şöbə rəisi;
11. Müşviq Kərimov – Mərkəzi Bankın Bank fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktor müavini-şöbə rəisi;
12. Ramil Mahmudov - Ödəniş sistemləri və məhsulların inkişafı departamentinin direktor müavini;
13. Mehdi Mehdizadə – Mərkəzi Bankın Maliyyə bazarlarının hüquqi təminatı departamentinin Bank sektorunun hüquqi təminatı şöbəsinin rəisi;

14. Nərgiz Şirəliyeva – Mərkəzi Bankın Maliyyə sektorunun dayanıqlı inkişafı departamentinin Maliyyə sektorunun inkişafı şöbəsinin rəisi;
15. Arif Cəlilov – Mərkəzi Bankın Kapital bazarı fəaliyyətinə dair siyasət və tənzimlənmə departamentinin Prudensial siyasət şöbəsinin rəisi;
16. Rəşad Qasımov – Mərkəzi Bankın Ödəniş xidmətləri və ödəniş sistemləri üzrə fəaliyyətə nəzarət və siyasət departamentinin Ödəniş xidmətləri və ödəniş sistemlərinin inkişafı və siyasəti şöbəsinin rəisi;
17. Vüqar Məsimov – Mərkəzi Bankın Data departamentinin Data idarəedilməsi şöbəsinin rəisi;
18. İlahə Baxışova – Mərkəzi Bankın Bazar davranışlarının tənzimlənməsi departamentinin Maliyyə məlumatlılığı və peşəkar inkişaf şöbəsinin rəisi;
19. Azər İsgəndərov – Mərkəzi Bankın Maliyyə monitorinqi üzrə siyasət və tənzimlənmə departamentinin Sahəvi risklərin təhlili və informasiya dəstəyi şöbəsinin rəisi;
20. Mehdi Həsənov – İqtisadiyyat Nazirliyinin İqtisadi siyasət şöbəsinin Maliyyə-bank və rəqəmsallaşdırma sektorunun müdiri;
21. Gündüz Əliyev – Maliyyə Nazirliyinin Maliyyə xidmətləri üzrə siyasət şöbəsinin müdir müavini;
22. İlkin Sultanov – Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Maliyyə şöbəsinin Hesabatlıq sektorunun böyük məsləhətçisi;
23. Türkan Hacıyeva – İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyinin korporativ hüquq şöbəsinin müdiri;
24. Kəmaləddin Fərəcli – Maliyyə Monitorinq Xidmətinin Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin məsləhətçisi;
25. Aynur Qurbanlı – Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İnformasiya Texnologiyalarının tətbiqi və elektron idarəetmə şöbəsinin müdiri;
26. Elnur Musayev - Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin sədr müavini;
27. Emil Xasənmədov – Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin kredit şöbəsinin müdirinin müavini;
28. İlkin Əliyev – KOBİA, Biznesə xidmətlər departamentinin şöbə müdiri;
29. Orxan Bağirov – Azərbaycan Kapital Bazarları Assosiasiyasının Direktorlar Şurasının sədri;
30. Emil Babayev – Bakı Fond Birjasının İdarə Heyətinin sədrinin ofisinin rəhbəri;
31. Oqtay Qasımov - Bakı Fond Birjasının İdarə Heyətinin Sədr müavini;
32. Mətin Yolçuyev - Bakı Fond Birjasının İdarə Heyətinin üzvü;
33. Toğrul Rəhimbəyli - Dövlət Neft Fondunun Risklərin idarə edilməsi departamentinin Modelləşdirmə və gəlirliliyin ölçülməsi şöbəsinin baş təhlilçisi;
34. Cəlal Əliyev – Azərbaycan Mikromaliyyə Assosiasiyasının İdarə Heyətinin sədri;
35. Rəcəb Hüseynov – AMFA-nın Müşahidə Şurasının üzvü, BOKT "Aqrarkredit" QSC-nin İdarə Heyətinin sədr müavini;

36. Samir İsgəndərov – AMFA-nın Müşahidə Şurasının üzvü, BOKT “Caspian Finance” MMC-nin Direktoru;
37. Jalə Hacıyeva – Azərbaycan Mikromaliyyə Assosiasiyasının icraçı direktoru;
38. Yunus Abdulov – Azərbaycan Banklar Assosiasiyasının icraçı direktoru;
39. Əzizağa Haxverdiyev - Azərbaycan Banklar Assosiasiyasının baş iqtisadçısı;
40. Abas Miskərli – “Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası” İctimai Birliyinin icraçı direktoru;
41. Turanə Axundova – “Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası” İctimai Birliyinin icraçı direktorun müavini;
42. Elçin Həbibov – Azərbaycan Kredit Bürosunun baş direktoru;
43. Ağəli Novruzov – Naxçıvan Muxtar Respublikası Maliyyə Nazirliyi Aparatının İqtisadi sahələrin maliyyəsi şöbəsinin müdiri;
44. Nəribə Muradxanova – KPMG audit üzrə partnyor;
45. Aytən Axundova - İsveçrənin Azərbaycan Respublikası və Türkmənistandakı Səfirliyinin Milli proqram inzibatçısı;
46. Müşfiq Qurbanov – Mərkəzi Bankın Kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə dair siyasət və tənzimlənmə departamentinin Prudensial tənzimləmə şöbəsinin böyük analitiki, Maliyyə bazarlarının inkişafı və kreditlərin əlçatanlığı işçi qrupunun katibi.

Gündəlikdə olan məsələlər:

- İşçi qrupunun 2026-cı il üzrə Fəaliyyət Planı və Dünya Bankı Qrupunun “Business Ready” hesabatının “Maliyyə xidmətləri” indikatoru ilə bağlı 2026-cı il üzrə Yol Xəritəsi çərçivəsində 2026-cı ilin 1-ci yarımilliyi ərzində görülmüş işlərin və qarşıda duran vəzifələrin müzakirəsi.
- İşçi qrupun əvvəlki iclasının Protokolunda qərara alınmış tədbirlərin icra vəziyyəti barədə məlumatın verilməsi və müzakirələrin aparılması:
 - İşçi qrupunun Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulmuş “Banklarda Bazel III-ə uyğun olaraq uzunmüddətli likvidliyinin idarə edilməsinə dair tələblərin tətbiqi (Xalis Sabit Maliyyələşmə Nisbəti əmsalının tətbiqinə başlanması)” tədbirinin (icra müddəti: 01.05.2026) icra müddətinin uzadılması və növbəti ildə də icrasının davam etdirilməsi ilə bağlı zəruri tədbirlərin görülməsi;
 - AMFA tərəfindən təqdim edilən “BOKT istiqrazlarının digər maliyyə institutları, xüsusilə sığorta şirkətləri tərəfindən alınması ilə bağlı təkliflər”ə aidiyyəti üzrə baxılması və rəy verilməsi;
 - Nazirlər Kabinetinin dərəkənarı ilə İşçi qrupuna təqdim olunmuş “Sahibkarlar arasında keçirilmiş sorğu əsasında hazırlanmış təkliflər”ə dair İşçi qrupunun rəyinin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi;
 - İKZF nümayəndəsi tərəfindən təklif olaraq irəli sürülmüş “BOKT-lərin zəmanətli mexanizmlə maliyyələşdirilməsinə nail olmaq üçün dördlü mexanizmdən (Mərkəzi Bank, sığorta şirkətləri, BOKT-lər və investorlar) ibarət olan zəmanət mexanizmi”nin detalları ilə bağlı İşçi qrupunun katibliyinə məlumatın təqdim edilməsi.

İclasın gedişatı

Maliyyə bazarlarının inkişafı və kreditlərin əlçatanlığı İşçi qrupunun rəhbəri **Toğrul Əliyev** işçi qrupunun üzvlərini və bütün iclas iştirakçılarını salamladı. İclasın gündəliyində duran məsələləri diqqətə çatdırdı. İclasın gündəliyi səsə qoyuldu və iclas iştirakçıları tərəfindən qəbul olundu.

Daha sonra **Toğrul Əliyev** geniş hesabatın işçi qrupu üzvlərinə təqdim olunduğunu bildirdi və iclasın gündəliyinə uyğun olaraq, İşçi qrupunun 2026-cı il üzrə Fəaliyyət Planı və Yol Xəritəsi çərçivəsində 2026-cı ilin 1-ci yarımilliyi ərzində görülmüş işlər, habelə əvvəlki iclasın Protokolunda qərara alınmış tədbirlərin icra vəziyyəti barədə məlumat vermək üçün sözü işçi qrupunun katibi **Müşfiq Qurbanova** verdi.

İşçi qrupunun katibi **Müşfiq Qurbanov** 2026-cı il üzrə Fəaliyyət Planı və Dünya Bankı Qrupunun "Əlverişli Biznes Mühiti" layihəsinin "Maliyyə xidmətləri" indikatoru ilə bağlı 2026-cı il üzrə Yol Xəritəsi çərçivəsində 2026-cı ilin 1-ci yarımilliyi ərzində görülmüş işlər, habelə əvvəlki iclasın Protokolunda qərara alınmış tədbirlərin icra vəziyyəti barədə görüş iştirakçılarını məlumatlandırdı. Daha sonra müzakirələrə başlandı.

Toğrul Əliyev qaldırılan məsələlərlə bağlı aidiyyəti üzrə münasibət bildirmək üçün iclas iştirakçılarına müraciət etdi. **Oqtay Qasimov** KOB-ların maliyyə əlçatanlığı ilə bağlı müəyyən təkliflər irəli sürmək üçün söz aldı. O, KOB-ların kapital bazarları üzərindən cəlb etdiyi vəsaitlərə ABİF-in təminat mexanizminin tətbiq edilməsi ilə bağlı təklifi səsləndirdi. Bu çərçivədə BFB ilə ABİF arasında artıq görüş olduğunu və sözügedən məsələnin müzakirə edildiyini diqqətə çatdırdı. ABİF tərəfindən sözügedən təklifə pozitiv münasibət bildirildiyini qeyd etdi. **Oqtay Qasimov** eyni zamanda, vergi islahatlarının kapital bazarlarına təsiri baxımından lisitinqdə olan emitentlər üçün güzəştli vergi dərəcələrinin tətbiqi ilə bağlı təklif irəli sürdü. Bununla bağlı, BFB tərəfindən tədqiqat araşdırma qrupunun işlədiyini və fərqli ölkələrin təcrübələrinin araşdırıldığını bildirdi. Habelə investisiya fondları ilə bağlı yeni tənzimləyici çərçivənin hazırlanması ilə bağlı qeyd edilən məsələyə toxundu. Qaldırılan məsələlər üzrə münasibət bildirmək üçün söz **Umeyra İbrahimovaya** verildi. **Umeyra İbrahimova** kapital bazarında iştirak edən emitentlərə vergi güzəştlərinin tətbiqi ilə bağlı Mərkəzi Bankla Dövlət Vergi Xidməti arasında mütəmadi müzakirələrin aparıldığını bildirdi. Bu istiqamətdə bir çox təşəbbüslər irəli sürülüb. Yaxın gələcəkdə pozitiv nəticələrin əldə olunacağına ümid edilir. İnvestisiya fondları ilə bağlı qanunvericilik bazası üzrə daha çox vençur fondlarının tənzimlənməsi üzrə çərçivə hazırlanıb. Bu, investisiya fondları haqqında qanunvericilik çərçivəsi ilə tənzimlənir. Burada vençur kapitalı fondunun tənzimlənməsi nəzərdə tutulur. Dövlət Vergi Xidmətindən **Şahnaz Cavadova** məsələyə münasibət bildirmək üçün söz aldı. **Şahnaz Cavadova** bildirdi ki, KOB-lara Vergi Məcəlləsində nəzərdə tutulmayan vergi güzəştləri ilə bağlı digər təkliflər və təşəbbüslər varsa,

DVX-ya təqdim edilə bilər. Aidiyyəti struktur bölmə tərəfindən məsələyə baxılaraq münasibət bildiriləcəkdir. **Toğrul Əliyev** vurğuladı ki, BFB tərəfindən həm KOB-ların təminat mexanizmi, həm də vergi güzəştləri ilə bağlı qaldırılan məsələlərlə əlaqədar konkret təkliflər formalaşdırılıbsa, bu təkliflər işçi qrupuna təqdim edilsin və aidiyyəti üzrə baxılsın. Daha sonra söz **Jalə Hacıyevaya** verildi. **Jalə Hacıyeva** BOKT istiqrazlarının sığorta şirkətləri tərəfindən maliyyələşdirilməsi ilə bağlı AMFA-nın təkliflərinə baxıldığına dair məlumat verildiyini diqqətə çatdıraraq, təkliflərə dair rəyin nədən ibarət olmasının açıqlanmasını xahiş etdi. **Toğrul Əliyev** sözügedən məsələ ilə bağlı mövqenin şərh olunması üçün sözü **Xəyyam İsmayılova** verdi. **Xəyyam İsmayılov** təkliflərə baxıldığını və aidiyyəti struktur bölmələrlə müzakirə olunduğunu diqqətə çatdırdı. Əsas məqamların reyting mexanizmləri ilə bağlı olduğunu vurğuladı. Məlum olduğu kimi, Maliyyə sektorunun inkişafı Strategiyasında da daxili reyting mexanizminin formalaşdırılması nəzərdə tutulmuşdur. Bununla bağlı daxili araşdırma da davam edir. Lakin qaldırılan məsələdə əsas problem istiqrazların maliyyələşdirilməsinin kapital adekvatlığında nəzərə alınması ilə bağlıdır. Dövlət və qeyri-dövlət istiqrazlarının maliyyələşdirilməsi zamanı dövlət istiqrazları kapital adekvatlığında tanınır, qeyri-dövlət istiqrazları isə tanınmır. BOKT-lar qeyri-dövlət müəssisələri hesab edildiyi üçün onların istiqrazlarının maliyyələşdirilməsi zamanı sığorta şirkətlərinin kapital adekvatlığında bu nəzərə alınmır. Daxili müzakirələr zamanı sığorta sektoru üzrə Solvency 2 layihəsi çərçivəsində yeni investisiya qaydalarına uyğun olaraq bu məsələyə baxıldığı bildirilmişdir. Yeni prudensial tələblər çərçivəsində sığorta şirkətləri tərəfindən BOKT istiqrazlarının maliyyələşdirilməsinin təşviqinə şərait yaradılacağını bildirdi. Digər bir məsələ institusional və prosedur məhdudiyyətləri ilə bağlı məsələ olmuşdur. İstiqraz emissiyası və qeydiyyatı üzrə institusional çatışmazlıq olduğu bildirilmişdir. Mərkəzi Bank tərəfindən emitentlərə dəstək məqsədilə emissiya prospektlərinin tərtiq olunması üzrə təlimatlar hazırlanmış və Mərkəzi Bankın rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilmişdir. Bundan əlavə, investisiya şirkətləri və BFB tərəfindən emitentlərə daimi dəstək göstərilir ki, burada qiymətli kağız buraxmaqla maliyyələşmək istəyən şirkətlərə listing məsləhət proqramı vasitəsilə dəstək verilir. Bununla bağlı BFB-nin rəsmi saytında müvafiq məlumatlar verilmişdir. Digər bir məsələ isə emissiya prospektində buraxılış zamanı 50 müştəri tələbi ilə bağlıdır. Bununla bağlı kütləvi təklif edilməyən və listingə daxil edilməyən investisiya qiymətli kağızlarının 50 nəfərdən az investora təklif olunmaqla və buraxılış haqqında qərarda əvvəldən müəyyən edilmiş investorlar arasında birja vasitəsilə qapalı yerləşdirilməsi mümkündür. Bütün bu qeydlərin AMFA-ya təqdim edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Əlavə olaraq məlumat verdi ki, BOKT sektorunda öhdəliklərin artımı yarımillik nəticə üzrə 24 faiz təşkil etsə də, istiqrazlarda qalıq məbləğ üzrə artım 35 faiz təşkil etmişdir. Bu da istiqrazlara BOKT sektorunda olan marağın artım dinamikasının olduğunu deməyə əsas verir. Növbəti dövrlərdə, istiqraz buraxılışının daha da artacağı gözlənilir. Qeyd olunan düzəlişlər həyata keçirildikcə, bu maraq daha da artacaqdır. **Jalə Hacıyeva** qeydlər üçün

təşəkkür etdi. Məlumatlar AMFA-ya təqdim olunduqdan sonra detallı nəzərdən keçirilib geridönüş olunacağını bildirdi. **Toğrul Əliyev** qeyd etdi ki, səsləndirilən məqamlarla bağlı Solvency 2 layihəsi barədə sözügedən məsələnin nəzərə alınması üzrə vaxt intervalı Strategiyada uzunmüddətli perspektivi nəzərdə tutursa, məsələ ilə bağlı dar çərçivədə problemin həllinə baxılması və mümkün variantların nəzərdən keçirilməsi məqsədəuyğundur.

Jalə Hacıyeva əlavə olaraq BOKT-ların qanunvericiliyi ilə bağlı hüquqi rəy alındığı barədə iclasda qeyd olduğunu diqqətə çatdıraraq, həmin rəylə və yeniliklərlə Assosiasianın da tanış olmasının mümkünlüyü ilə bağlı müraciət etdi. **Xəyyam İsmayılov** qanunvercilik layihələrinin sektorla paylaşılmasının bir tələb olduğunu bildirdi və yekunlaşmaq üzrə olan qanunvercilik təşəbbüsünün sektorla qısa müddətdə bölüşülcəyini diqqətə çatdırdı. Əsas məqamların mikromaliyyə modeli üzrə geniş spektrli xidmətlərin əhatə olunması ilə bağlı olduğunu bildirdi. Bu sənədlərin də Assosiasiya ilə mütləq bölüşülcəyini diqqətə çatdırdı. **Toğrul Əliyev** daha sonra sözü **Telman Əliyevə** verdi. **Telman Əliyev** idxal və ixrac üzrə bir çox şirkəti özündə birləşdirən AzExim CLUB adlı təşkilat yaratdıqlarını diqqətə çatdırdı. Təşkilat çərçivəsində əsasən idxal və ixrac üzrə sahibkarların problemlərinin öyrənilməsi və aidiyyəti üzrə kommunikasiya olunması ilə bağlı zəruri tədbirlərin görülməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bundan əlavə, **Telman Əliyev** bank tərəfindən şirkətin biznesinin maliyyələşdirilməsi zamanı, girov əvəzinə bankın şirkətin biznesində pay əldə etməsi mexanizminin nəzərdən keçirilməsi ilə bağlı təklif irəli sürdü. Bu təcrübənin qonşu Gürcüstanda və digər ölkələrdə olduğunu bildirdi. Bu məsələlərin Mərkəzi Bank rəhbərliyi ilə ayrıca müzakirə olunması üçün müvafiq görüşün təşkilini təklif etdi. Eyni zamanda, bildirdi ki, qaldırılan istiqamətlərdə işçi qrupuna əlavə olaraq daha detallı məlumatlar təqdim edilə bilər. **Toğrul Əliyev** qaldırılan məsələlərlə bağlı təşəkkür etdi. Caspian Energy Club-ın Mərkəzi Bankın rəhbərliyi ilə görüş təklifinin nəzərdən keçiriləcəyini bildirdi. **Toğrul Əliyev** Caspian Energy Club-ın oktyabr ayında planlaşdırdığı Forum barədə məlumat verilməsini xahiş etdi. **Günəl Quliyeva** Forumla bağlı bildirdi ki, Forumun keçirilməsində əsas məqsəd kiçik, orta və iri sahibkarlara maliyyə alətləri ilə bağlı məlumatların təqdim edilməsindən ibarətdir. Forumda beynəlxalq maliyyə institutlarından Asiya İnkişaf Bankının iştirakı nəzərdə tutulur. Həmçinin banklar da tədbirə qoşulacaq və öz maliyyə alətlərini təqdim edəcəklər. Eyni zamanda, Mərkəzi Bankın dövlət ünvanlanacağı bildirildi. Bundan əlavə, Naxçıvanda bu Forumla bağlı kiçik sessiyanın noyabr ayında keçirilməsinin planlaşdırıldığını da diqqətə çatdırdı. Eyni zamanda, KOBİA-dan hansı regionda tədbirlərin keçirilməsinin məqsədəuyğunluğu ilə bağlı geri dönüş gözlənildiyini diqqətə çatdırdı. **İlkin Əliyev** bununla bağlı KOBİA-ya müraciət olunmasını xahiş etdi. Müraciət olduğu təqdirdə, sahibkarlarla istənilən regionda və istənilən vaxt görüşlərin təşkili mümkündür. Görüşlərin formatının dəqiqləşdirilməsi, yeni maliyyə alətlərinin təqdim edilməsi, maliyyə alətləri üzrə diversifikasiyanın aparılması məqsədəuyğun hesab olunur. **Türkan Hacıyeva** yeni maliyyə alətləri, o cümlədən qiymətli

kağıza çevrilən bilən alətlərlə bağlı hüquqi bazanın artıq formalaşdırıldığını diqqətə çatdırdı. Vençur maliyyələşməsi əsasən innovasiya sahəsində fəaliyyət göstərən texniki və texnoloji müəssisələrin maliyyə əlçatanlığına xidmət edən alətlərdir. Bu alətlərin eyni zamanda intitusional investorlar üçün də tətbiq edilməsi nəzərdə tutulur. Daha sonra **Xəyyam İsmayılov** maliyyə icarəsi ilə bağlı qanunun qəbul olunduğu barədə məlumat verdi. Qanun həm bankların, həm də BOKT-ların maliyyə icarəsi ilə bağlı fəaliyyəti, eyni zamanda, maliyyə icarəsi ilə məşğul olmaq istəyən şirkətlərin fəaliyyəti, onların prudensial tənzimlənməsi məsələlərini əhatə edir. Burada eyni zamanda, maliyyə icarəsi üzrə ictimai münasibətlər, maliyyə icarəsi üzrə müqavilə, maliyyə icarəsinin ödənişləri, maliyyə icarəsi subyektlərinin hüquqları və vəzifələri, əmlak hüquqlarının təminatına dair detallar da öz əksini tapmışdır. Qanun maliyyə icarəsi ilə məşğul olan təşkilatların fəaliyyətinin tənzimlənməsi və nəzarətini müəyyən edir. Bununla bağlı həmin təşkilatların nizamnamə kapitalına dair tələblər və s. nəzərdə tutulur. Qanun cari ilin 25 dekbrından qüvvəyə minəcəkdir. **Toğrul Əliyev** bu prosese ABA və AMFA-nın da qoşulmasının vacib olduğunu bildirdi. Mərkəzi Bank nəzarət orqanı olaraq, hüquqi çərçivə barədə məlumatları təqdim edə bilər, biznes tərəfini isə assosiasiyaların təqdim etməsi məqsəduyğundur. **Əzizağa Haxverdiyev** məlumat verərək bildirdi ki, ABA tərəfindən də 100-dən artıq sahibkarla görüşün keçirilməsi planlaşdırılır. Onları maraqlandıran məsələlər, maliyyə alətləri ilə bağlı məlumatların verilməsi nəzərdə tutulur. Daha sonra söz **Nərgiz Şirəliyevaya** verildi. **Nərgiz Şirəliyeva** həm faktoring əməliyyatlarının stimullaşdırılması ilə bağlı qanunvericiliyə dəyişikliklər, həm MQRS sisteminin pilot layihə olaraq fəaliyyətə başlamasının planlaşdırıldığını bildirdi. Bu, biznes subyektlərinin faktoring əməliyyatlarının sürətlənməsinə, proseslərin elektronlaşmasına təkan verəcəkdir. Eyni zamanda, aktiv əsaslı maliyyələşmə üzrə müəyyən işlər görüldüyünü, islam bankçılığı üzrə qanunvericiliyə dəyişiklik layihəsinin hazırlandığını diqqətə çatdırdı. Bu istiqamətlər üzrə təqdimatların hazırlanıb təqdim edilə biləcəyini bildirdi. **Toğrul Əliyev** bildirdi ki, qəbul olunmuş mexanizmlər, o cümlədən hazır olan layihələrlə bağlı məlumat verilə bilər. **Mehdi Mehdizadə** söz alaraq, maliyyə icarəsi ilə bağlı bəzi təşkilatların artıq AKB ilə müqavilə bağladığı barədə təqdimatda məlumat verildiyinə diqqəti yönəltdi. Maliyyə icarəsi haqqında qanunda əks olunan əsas məsələlərdən biri də maliyyə icarəsi üzrə icarəyə verən şəxslər məlumatları mütləq şəkildə Azərbaycan Kredit Bürosuna və Mərkəzi Bankın Mərkəzləşdirilmiş Kredit Reyestrinə təqdim etməlidir. Bu artıq məcburi xarakter daşıdığı üçün kredit tarixçələrinin daha da təkmilləşməsinə və məlumat assimetriyasının qarşısının alınmasına təsir edəcəkdir. **Toğrul Əliyev** qeydlərlə bağlı həmkarlara təşəkkür etdi. KOBİA-nın bu məsələdə aktiv dəstək göstərəcəyinə əmin olduğunu diqqətə çatdırdı. **İlkin Əliyev** materiallar hazırlanıb təqdim olunduğu təqdirdə, regionlarda sahibkarlarla müvafiq tədbirlərin keçiriləcəyinə zəruri dəstəyin göstəriləcəyini bildirdi. Əlavə olaraq, qeyd etdi ki, Caspian Energy Club tərəfindən regionda

daha böyük formatda tədbir nəzərdə tutularsa, bu isitqamətdə də sahibkarların həmin tədbirə cəlb edilməsi KOBİA tərəfindən təmin edilə bilər.

Toğrul Əliyev işçi qrupunun üzvlərinə müraciət edərək, əlavə qeyd varsa bildirilməsini xahiş etdi. Əlavə qeydlər olmadı.

Yekunda **Toğrul Əliyev** iclas iştirakçılarına ətraflı müzakirə üçün təşəkkür etdi.

Qərara alındı:

1. İşçi qrupunun 2026-cı ilin Fəaliyyət Planı və Yol Xəritəsi üzrə cari ilin 1-ci yarımilliyi ərzində görülmüş işlərə dair hesabatı qəbul edilsin;
2. AMFA tərəfindən təqdim edilən "BOKT istiqrazlarının digər maliyyə institutları, xüsusilə sığorta şirkətləri tərəfindən alınması ilə bağlı təkliflər" üzrə optimal həll yolları müzakirə olunsun (İcraçı – Xəyyam İsmayılov (AMB), Pənah Bənnayev (AMB), Umeyra İbrahimova (AMB), Cəlal Əliyev (AMFA), Jalə Hacıyeva (AMFA) İcra müddəti – 05 oktyabr 2026-cı il);
3. Caspian Energy Clubun tərəfindən iclasda səsləndirilən məsələlərlə bağlı əlavə məlumatlar İşçi qrupunun Katibliyinə təqdim edilsin və onların Mərkəzi Bankın rəhbərliyi yanında müzakirəsi aparılsın (İcraçı – Telman Əliyev (Caspian EC), Günel Quliyeva (Caspian EC), Müşfiq Qurbanov (İşçi qrupunun katibi), İcra müddəti – 5 oktyabr 2026-cı il).

**Biznes mühiti və beynəlxalq
reytinglər üzrə Komissiyanın
"Maliyyə bazarlarının inkişafı və
kreditlərin əlçatanlığı" İşçi
qrupunun rəhbəri, Mərkəzi Bankın
sədr müavini**

Toğrul Əliyev

**Biznes mühiti və beynəlxalq
reytinglər üzrə Komissiyanın
"Maliyyə bazarlarının inkişafı və
kreditlərin əlçatanlığı" İşçi qrupunun
katibi, Mərkəzi Bankın
böyük analitiki**

Müşfiq Qurbanov